

Demonstration av humlesamhällen 2006 och 2007

Tabell 1. Skörderesultat vid användning av jordhumlesamhällen och/eller bin hos tre ekologiska odlare 2006	Medelskörd i Sverige 2000–2005 (kg/ha)	Skördevariation, lägst/högst 2000-2005 (kg/ha)	Resultat i demo-odlingarna 2006 (kg/ha)
Rödklöver			
-Medelsen tetraploid (Sara)	153	44-306	337
-Sen tetraploid (Betty)	37	8-85	33, 166
Vitklöver (Ramona)	153	7-354	134, 236, 550

Alla tre lantbrukare odlade både röd- och vitklöver. Två odlade rödklöver av sorten Betty och en odlade rödklöver av sorten Sara. Odlaren med lägst skörd i Betty-rödklöver och vitklöver använde enbart jordhumlor medan de två andra odlarna även hade 1-2 bisamhällen per hektar i både röd- och vitklöverna

Demonstration av humlesamhällen 2006 och 2007

Tabell 2. <i>Antal pollinatörer hos fyra skånska vitklöverodlare med och utan inköpta jordhumlesamhällen. Medel av två inventeringar. (Nätterlund, 2007)</i>	Totalt antal humlor per 10 m ²	Jordhumlor per 10 m ² *	Honungsbin per 10 m ²
Gård 1 Jordhumlor + honungsbin	0,62	0,38	6,3
Gård 2 Jordhumlor	0,92	0,50	3,3
Gård 3+4 Honungsbin	0,25	0,1	3,6

* Humlorna från de inköpta samhällena – är inkluderade i det totala antalet

Demonstration av humlesamhällen 2006 och 2007

- Det finns inga skörderesultat från Skåne 2007 (tabell 2) pga extremt dåligt skördeväder.
- Demonstrationerna 2006 visar att en kombination av honungsbin och humlor (vilda eller inköpta) kan ge mycket höga skördar i både röd- och vitklöver
- Demonstrationerna visar att de inköpta humlesamhällena bidrog med mer än hälften av det totala antalet humlor i vitklövern
- I vitklöver kan det vara aktuellt att komplettera honungsbinna med ett jordhumlesamhälle per hektar eftersom de vilda humlesamhällena är små i juni månad

Demonstration av humlesamhällen 2006 och 2007

- Inköpta jordhumlesamhällen har en kort livstid (6-8 veckor) och bör först placeras i klöver när blomningen börjar. Placera samhällena ett och ett längs åkerkanten eftersom humlorna har en begränsad arbetsradie. De ska skyddas mot sol och rävar genom att placeras i en bur med tak
- Båda bin och humlor måste ha tillgång till vatten. Om det inte finns naturligt vatten inom 300 m från samhällena måste man sätta ut baljor – lägg träbitar i baljorna för att undvika drunkningsolyckor.
- I rödklöver bör man alltid använda minst ett honungbisamhälle per hektar och komplettera med åtgärder för att hjälpa de vilda humlorna
- Läs mycket mer om demonstrationerna och hur man får störst nytta av vilda och tama pollinatörer på www.sjv.se/ekovallfrö